

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 1/2025

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

28.2.2025

Sisällysluettelo

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös vuodelta 2024	3
1. Toimintakertomus	3
1.1. Johdon katsaus	3
1.2. Tuloksellisuus	5
1.3. Vaikuttavuus	11
1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus	11
1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	12
1.4. Toiminnan tehokkuus	13
1.4.1. Toiminnan tuottavuus	13
1.4.2. Toiminnan taloudellisuus	14
1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	17
1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	19
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta	20
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	20
1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	23
1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
1.6.1. Henkilöstömäärä ja -rakenne	25
1.6.2. Työhyvinvointi	27
1.6.3. Osaaminen ja aineeton pääoma	30
1.7. Tilinpäätösanalyysi	31
1.7.1. Rahoituksen rakenne	31
1.7.2. Talousarvion toteutuminen	32
1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma	33
1.7.4. Tase	35
1.8. Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma	36
1.9. Arviointien tulokset	39
1.9.1. Laillisuusvalvontahavainnot	39
1.9.2. Ulkopuolisten organisaatioiden tekemät tarkastukset	39
1.9.3. Aluehallintovirastojen työsuojeletarkastukset	40
1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	43
1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvedot	43
1.10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	43
2. Talousarvion toteumalaskelma	44
3. Tuotto- ja kululaskelma	47
4. Tase	48
5. Liitetiedostot	50
6. Allekirjoitus	61

Kuvaluettelo

Kuva 1: Vankeja ja yhdyskuntaseuraamukseen tuomittuja henkilöitä keskimäärin vuosina 2006–2024*	23
Kuva 2: Vuotuinen teoreettinen työajan käyttö vuonna 2024, koko henkilöstö	30

Taulukkoluetelo

Taulukko 1: Uusiminen viiden vuoden seuranta-ajalla	11
Taulukko 2: Tuottavuus	13
Taulukko 3: Tuottavuus, koulutettavapäivät	13
Taulukko 4: Toimintamenot	14
Taulukko 5: Kustannukset (netto)	15
Taulukko 6: Yksikkökustannukset (netto).....	15
Taulukko 7: Seuraamusten kustannukset (netto).....	16
Taulukko 8: Maksullisen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	17
Taulukko 9: Työtoiminnan kustannusvastaavuus ja kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toiminnan tuloslaskelma	18
Taulukko 10: Suoritteiden määrät	22
Taulukko 11: Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatumittarit	24
Taulukko 12: Henkilöstö, lukumäärä ja prosenttiosuus 31.12.2024.....	26
Taulukko 13: Henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin.....	26
Taulukko 14: Henkilöstön keski-ikä 31.12.2024	27
Taulukko 15: Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2024	27
Taulukko 16: Valtion henkilöstötutkimus VMBaro.	28
Taulukko 17: Sairauspoissaolot.....	28
Taulukko 18: Henkilöstön vaihtuvuus.....	29
Taulukko 19: Henkilöstön vaihtuvuus prosentteina koko henkilöstöstä	29
Taulukko 20: Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	29
Taulukko 21: Rikosseuraamusalan toiminnan rahoitus	32
Taulukko 22: Rikosseuraamusalan tulojen ja menojen erittely	33

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös vuodelta 2024

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on lisätä rangaistusta suorittavien valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan ja sijoittumista yhteiskuntaan tukeutuen yhteiskunnan yleisiin palvelujärjestelmiin sekä estää rikosten tekeminen vankeusaikana. Rangaistusten täytäntöönpano ja tutkintavankeuden toimeenpano toteutetaan turvallisesti. Tavoitteena on oikeusturvan ja yhdenvertaisten käytäntöjen varmistaminen sekä suunnitelmallisen ja asteittaisen vapauttamisen lisääminen.

Vankimäärä on viime vuosina kasvanut huomattavasti ja osin ennakoimattomasti.

Vankimäärän arvioidaan kasvavan merkittävästi myös tulevina vuosina. Vuonna 2024 vankeja oli keskimäärin 3 356, keskimääräinen vankimäärä nousi 213 vangilla vuoden 2023 tasoon nähden. Vankimäärän kasvu ei johdu pelkästään voimaantulleista lainsäädäntömuutoksista vaan siihen on vaikuttanut muun muassa tuomioiden pidentyminen, jonka seurauksena vangit viettävät aiempaa pidempiä aikoja vankilassa. Vankimäärän nousun takia vankilat ovat vaikeassa yliasutustilanteessa. Vuonna 2024 keskimääräinen käyttöaste suljetuissa vankiloissa oli 108 prosenttia ja avovankiloissa 97 prosenttia, mikä aiheuttaa haasteita vankilaturvallisuudelle. Vankilaturvallisuuden ja työturvallisuuden näkökulmasta vankiloiden käyttöasteen ei tulisi ylittää 90 prosenttia. Rikosseuraamuslaitoksen turvallisuustilanne on pysynyt tähän saakka kohtuullisen vakaana. Yliasutuksen jatkuessa ja todennäköisesti edelleen kasvaessa vankien sijoittaminen osastoille vaikeutuu ja riskitaso nousee. Vankien epäasiallinen ja uhkaava käyttäytyminen henkilökuntaa kohtaan sekä vankien välinen väkivalta on lisääntynyt.

Myös yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määrät ovat nousseet, mikä on lisännyt yhdyskuntaseuraamustoimistojen työmäärää. Vuonna 2024 yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia oli keskimäärin 3 941 henkilöä, joka oli 156 henkilöä enemmän kuin vuonna 2023.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa (2023–2027) on useita kriminaalipolitiikkaa ja lainsäädäntöä koskevia kirjauksia, jotka lisäävät vankien ja yhdyskuntaseuraamusta suorittavien määriä. Vankimäärän nousu edellyttää uusien vankipaikkojen rakentamista ja aiheuttaa myös merkittävää perustoiminnan kustannusten lisääntymistä ja lisähenkilöstön tarvetta. Vankilaverkoston uudistaminen on välttämätöntä turvallisen, kustannustehokkaan ja vaikuttavan täytäntöönpanon turvaamiseksi. Keskeisimmät vankilaverkostoa koskevat haasteet ovat epätarkoituksenmukainen ja huonossa kunnossa oleva laituskanta sekä kasvavaan vankimäärään nähden riittämätön määrä vankipaikkoja.

Rikosseuraamuslaitos on tulostavoitteidensa mukaisesti edistänyt yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa rangaistusta suorittavien palvelujatkumoiden varmistamiseksi. Myös väkivalta- ja seksuaalirikollisuuden ehkäisy- ja katkaisupalveluita on vahvistettu. Poliisin kanssa tehtävää yhteistyötä on vahvistettu, yhteistyön tavoitteena on lisätä täytäntöönpanon turvallisuutta, estää vankeusaikaista rikollisuutta ja ehkäistä järjestäytyneen rikollisuuden toimintamahdollisuuksia vankiloissa.

Rikosseuraamuslaitoksen organisaatiouudistuksen valmistelu eteni tavoitteen mukaisesti. Vuonna 2023 aloitettua työhyvinvointiprojektia jatkettiin. Rikosseuraamuslaitokselle rekrytoitiin kaksi työkykykoordinaattoria ja yhteistyötä työterveyshuollon kanssa tiivistettiin työhyvinvoinnin parantamiseksi.

Rikosseuraamuslaitokselle asetettu tulostavoite lisätä vapautumista avolaitosten kautta ylitettiin ja valvotun koevapauden kautta vapautuminen eteni tavoitteen mukaiseen suuntaan. Vankeusvangeista avolaitoksista vapautui noin 30 prosenttia ja valvotun koevapauden kautta noin 23 prosenttia. Vankeusvangit osallistuivat toimintoihin keskimäärin 16 tuntia viikossa tulostavoitteen olleessa 16,5 tuntia.

Rikosseuraamuslaitoksen resurssien varmistamiseen on kohdennettu lisämäärärahaa. Viime vuosien inflaatiokehityksestä ja kustannusten noususta sekä vankimäärän lisääntymisestä johtuen lisämäärärahat on jouduttu suurelta osin kohdentamaan vankiloiden perushuollon ja toimitilojen kustannuksiin henkilöstömäärän lisäyksen sijaan. Rikosseuraamuslaitos toteutti säästötoimenpiteitä vuoden 2024 aikana, mikä helpottaa tulevien vuosien sopeuttamistarvetta. Toimintaa ja rakenteita kehitetään siten, että resurssit kohdentuvat perustehtävään ja sen tarvitsemaan tukeen.

1.2. Tuloksellisuus

Alla on kuvattu Rikosseuraamuslaitoksen tuloksellisuuden tavoitteet kaudella 2024–2027 ja niiden toteumatiedot.

Tulostavoite 1: Rangaistusaikaa edeltävät, sen aikaiset ja jälkeiset palvelujatkumot toteutuvat.

- Yhtenäinen palvelujatkumoiden yhteistyömalli hyvinvointialueiden kanssa on määritelty. (2024)
- Rikosseuraamusasiakkaiden hoito- ja palvelujatkumot toteutuvat jo seuraamuksen alkuvaiheessa (sosiaalihuolto-, mielenterveys-, päihde- sekä työvoima- ja koulutuspalvelut). (2024–2027)
- Palvelukokonaisuuksissa ja -ketjuissa on hyödynnetty tutkittua tietoa ja asiakaskyselyitä (Vankien terveys ja hyvinvointi -tutkimus Wattu IV), Rikosseuraamusasiakkaiden tarpeet, rangaistusaika, integraatio ja palvelut -tutkimus TRIP, sakkovankitutkimus). (2024–2027)

Toteuma:

Yhtenäinen valtakunnallinen palvelujatkumoiden yhteistyömalli ja etenemisen prosessikuvaus hyvinvointialueiden kanssa on määritelty. Tällä tuetaan paikallistason neuvotteluja ja työtä rikosseuraamuskeskusten ja hyvinvointialueiden välillä vankien rangaistusaikaisten ja sen jälkeisten palvelujatkumoiden varmistamiseksi.

Rikosseuraamuslaitos on aktiivisesti edistänyt yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa. Yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa eteni vuoden aikana asetetun tavoitteen suuntaisesti, vaikkakin hieman tavoiteltua hitaammin. Yhteistyöstä sopimisessa ollaan hyvinvointialueilla edelleen hyvin eri vaiheissa.

Haasteita kuntoutusjatkumoiden sujuvuudelle tuo erityisesti hyvinvointialueiden taloudellinen tilanne ja rakenteelliset muutokset. Vankien ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien keskeiset palvelutarpeet kohdentuvat erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluihin sekä pärjäämistä tukeviin sosiaalipalveluihin, joiden saatavuudessa on haasteita ja paikallistason vaihteluita.

Rikosseuraamuslaitoksen omassa kuntouttavassa toiminnassa on huomioitu ja hyödynnetty tutkimustuloksia. Palvelukarttatyössä toimintojen ja palvelujen ohjaamista ja henkilöstön osaamista on vahvistettu erilaisten koulutusten ja yhteistyön kautta.

Tulostavoite 2: Päihde- ja mielenterveyspalvelut ja ulkopuoliseen kuntoutukseen sijoittaminen toteutuvat yhdenmukaisesti.

- Rikosseuraamuslaitoksen ydintehtävänä toteutettavat päihde- ja mielenterveyspalvelukokonaisuudet on määritelty. (2024)
- Kuntouttavat palvelut ja ulkopuoliseen kuntoutukseen sijoittaminen toteutuvat yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. (2024–2027)

Toteuma:

Rikosseuraamuslaitoksessa asetettiin vuonna 2024 päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet. Suunnitelmassa on määritetty ne lähitulevaisuuden periaatteet ja kehittämiskohteet, joita viedään eteenpäin vankiloissa, vankiterveydenhuollossa ja yhdyskuntaseuraamuksissa.

Ulkopuoliset sijoituspaikat kilpailutettiin ja sen tuloksena Rikosseuraamuslaitoksella on käytettävissä 23 sijoitusyksikköä, joiden kanssa on tehty sijoitussopimus. Vuonna 2024 sakko- ja lyhytaikaisvankien ulkopuoliseen kuntoutukseen sijoittamisia toteutettiin yhteensä 401 kappaletta. Loppuvuoden aikana keskityttiin sakkovankien sijoittamiseen. Kuntoutusten vaikuttavuudesta ja onnistumisista on viitteitä, aiheesta tehdään vuoteen 2025 ulottuvaa seurantatutkimusta.

Tulostavoite 3: Väkivalta- ja seksuaalirikollisuuden ehkäisy- ja katkaisupalveluita on vahvistettu.

- Seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden rikosseuraamusasiakkaiden kuntouttavan toiminnan palvelukokonaisuus on määritelty. (2024)

Toteuma:

Seksuaalirikoksesta tuomituille kohdennettujen palvelujen sisällöt on määritelty suljettujen vankiloiden ja seksuaalirikoksista tuomittujen vankiosastojen (Seri-osastot) sekä avovankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen osalta. Määrittelyssä on huomioitu rikosseuraamusalan työn sisällöt, Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden palvelutarjoajien

työnjako sekä Rikosseuraamuslaitoksen resurssitilanne, sidosryhmäyhteistyö ja priorisointilinjaukset.

Väkivaltatyön palvelukokonaisuuksien tarkempi määrittely päätettiin toteuttaa vuoden 2025 aikana. Väkivaltatyön työryhmä on tarkentanut vakaviin väkivaltarikoksiin syyllistyneiden kohderyhmän määrittelyä ja laatinut prosessikuvaukset työkuvaussisältöineen Rikosseuraamuslaitoksessa tehtäviin eri työvaiheisiin (arviointi ja täytäntöönpanon aloitus, toimeenpano ja lopetus sekä siirrot täytäntöönpanon eri nivelvaiheissa ja seuraamusajan päättymisen jälkeen).

Tulostavoite 4: Rangaistusten täytäntöönpanon turvallisuus on vahvistunut.

- Päihteiden salakuljettamisen ja käytön ehkäisyä vankiloissa on tehostettu. (2024–2027)
- Järjestäytyneen rikollisuuden toimintamahdollisuuksia vankiloissa on ehkäisty yhteistyössä muiden turvallisuusviranomaisten kanssa. (2024–2027)
- Toimintojen järjestämisessä, turvallisuudessa, vankipaikkasuunnittelussa ja yhdyskuntaseuraamustyössä on kiinnitetty erityistä huomiota nuoriso- ja jengirikollisuuden torjumiseen. (2024–2027)

Toteuma:

Viranomaisyhteistyö poliisin kanssa on ollut tiivistä ja toimintaa on kehitetty sekä valtakunnallisella että paikallistasolla. Yhteistyötä poliisin ja Rikosseuraamuslaitoksen välillä on vahvistettu sopimalla yhteistyöstä. Vuoden aikana on valmisteltu poliisin ja Rikosseuraamuslaitoksen tiedonvaihtoa edistäviä toimenpiteitä ja tietolupaa. Tämän lisäksi järjestäytyneistä rikollisryhmistä irtautumista eli Exit-toimintaa on toteutettu kiinteässä yhteistyössä poliisin kanssa.

Rikosseuraamuslaitos on tehnyt tiivistä kehittämistyötä kuntien, oppilaitosten, Opetushallituksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa alaikäisten ja nuorten vankien opetustilanteen parantamiseksi. Alaikäisille ja nuorille vangeille on lisätty opetustoimintaa erityisesti Vantaan, Helsingin ja Turun vankiloissa. Tämän erityisryhmän ajantasaisen tilannekuvan ylläpitoa varten on perustettu työryhmä, jonka tavoitteena on ollut tilannekuvan lisäksi seurata alaikäisten asianmukaista sijoittumista vankiloissa.

Rikosseuraamuslaitos toteutti useita Valtioneuvoston nuoriso- ja jengirikollisuutta ehkäisevän ja torjuvan toimenpideohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Rikosseuraamuslaitoksessa käynnistyi muun muassa rikoskierteeseen ajautuneiden nuorten hyvinvoinnin tukeminen ja rikoskierteen katkaisemiseen tähtäävä NURIN-projekti. Tämän lisäksi Helsingin vankilan nuorten osastolla pilotoidaan ”Keho ja Mieli”- sekä Nuorten rikollisen käyttäytymisen estämisen liikunnan ja kulttuurin keinoin -malleja, joita sovelletaan muidenkin vankiloiden nuorten osastoille. Yhteistyötä on tiivistetty eri viranomais- ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa nuorten rikoskäyttäytymistä ehkäisevässä työssä.

Tulostavoite 5: Rikosseuraamuslaitoksen organisaatiouudistus on toteutettu.

- Rikosseuraamuslaitoksen esitys uudeksi organisaatorakenteeksi ja rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmäksi on valmistunut. (2024–2025)
- Rise 2.0 -organisaatiouudistuksen tavoitteiden toteutuminen on arvioitu ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet on käynnistetty. (2024–2025)

Toteuma:

Rikosseuraamuslaitoksen Rise 3.0 -organisaatiouudistuksen ja rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmän uudistamisen valmistelu on edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöstä koostuvat valmisteluryhmät ovat tuottaneet ehdotukset strategiseksi henkilöstösuunnitelmaksi, operatiiviseksi johtamisjärjestelmäksi, vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen tehtäväpaketeiksi sekä vankiloiden luokitteluksi, rikosseuraamusalan koulutusjärjestelmäksi ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen (RSKK) organisaatio- ja virkarakenteeksi sekä vastuuvirkamiesmallin ja lähityö -konseptin uudistamiseksi. Hankkeen ohjausryhmä on käsitellyt ehdotukset ja niihin liittyvät muutostarpeet ja linjannut oikeusministeriölle toimitettavan organisaatio- ja koulutusjärjestelmämuudistusta koskevan ehdotuksen valmistelusta. Ehdotuksesta on tehty henkilöstövaikutusten arviointi ja käynnistetty henkilöstösuunnitelman laatiminen. Ehdotuksen oli tarkoitus valmistua vuoden 2024 loppuun mennessä, mutta valmistumisaikataulua siirrettiin alkuvuoteen 2025.

Rise 2.0 -organisaatiouudistuksen tavoitteiden toteutumista arvioitiin vuoden 2024 aikana. Arvioinnin seurauksena rikosseuraamuskeskusten määrää päätettiin vähentää

11:stä seitsemään. Vuonna 2024 valmisteltu muutos tuli voimaan 1.1.2025 lukien. Tämän seurauksena rikosseuraamuskeskuksia ja yhdyskuntaseuraamustoimistoja yhdistettiin.

Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen strateginen johtoryhmä päätti käynnistää muiden Rise 2.0 -korjaavien toimenpiteiden suunnittelun. Korjaavien toimenpiteiden tavoitteena on, että vastualueiden eri yksiköiden tehtäviä ja virkamääriä sekä yhteistyömalleja muutetaan niin, että päällekkäinen työ vähenee, osaaminen saadaan paremmin käyttöön ja vankiloille sekä yhdyskuntaseuraamustoimistoille pystytään tarjoamaan paremmin ohjausta ja tukea. Rise 2.0 -korjaavat toimenpiteet toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Tulostavoite 6: Roti ja muut ICT-järjestelmät tukevat Risen ydintoimintaa.

- Rotin käytettävyys on parantunut ja elinkaaren jatkuvuus on varmistettu. (2024–2026)

Toteuma:

Käyttäjäkyselyjen perusteella Rikosseuraamuslaitoksen asiakastietojärjestelmän Rotin käyttökokemus on kehittynyt parempaan suuntaan verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Käyttäjien arvio Rotin käytettävyydestä on kuitenkin edelleen varsin heikko. Vuoden 2024 jatkokehitys toteutui suunnitellusti ja palaute tehdystä kehitystyöstä on ollut myönteistä. Rotin palvelupyyntöjen vasteajat ovat pienentyneet merkittävästi vuoden 2024 aikana. Tällä on ollut positiivinen vaikutus käyttökokemukseen.

Vuoden 2025 jatkokehityksen valmistelun pohjana on hyödynnetty aiempaa laajempaa käyttäjäkyselyä sekä käyttäjäraateja, ja siten saatu Rotin käyttäjien näkemyksiä vahvemmin osaksi valmistelua. Kehityskohteet liittyvät mm. prosessien yksinkertaistamiseen ja käytettävyyden parantamiseen.

Kartoitus Rotin elinkaaren jatkuvuuden varmistamisen vaihtoehtoista ja niihin liittyvistä tekijöistä on käsitelty oikeusministeriön, Oikeusrekisterikeskuksen ja Rikosseuraamuslaitoksen johdon kanssa. Mahdollisen Roti-pilvisiirtymän alustava kustannusarvio valmistui, minkä lisäksi päätettiin perustaa seurantaryhmä tukemaan valmistelua.

Toimitiloja koskevat tavoitteet

- Rovaniemen vankilan, Turun avovankilan ja Vantaan vankisairaalan rakentamisen esiselvitykset ovat valmistuneet. Uudenmaan ja Tampere-Pirkanmaan vankiloiden tarveselvitykset ovat valmistuneet. (2024)

Toteuma:

Turun avovankilan ja Rovaniemen vankilan rakentamisen esiselvitykset valmistuivat. Lisäksi laadittiin esiselvitys Turun vankilan suljetun lisärakennuksen rakentamisesta. Uudenmaan ja Tampere-Pirkanmaan vankiloiden tarveselvitysten ja Vantaan vankisairaalan esiselvityksen laatiminen keskeytettiin oikeusministeriön johtaman linjaukokouksen päätöksen mukaisesti.

Rikosseuraamuslaitos käynnisti vankilaverkoston nykytilaa ja kehittämistä koskevan selvitystyön, selvitys valmistuu kevään 2025 aikana.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Rikosseuraamuslaitoksen vaikuttavuustavoitteena on vähentää rangaistusta suorittavien riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin. Alla olevassa taulukossa on kuvattu vankilasta vapautuneiden vankeusvankien, yhdyskuntapalvelun suorittaneiden sekä valvotun koevapauden aloittaneiden uusintarikollisuutta. Uusintarikollisuuden seuranta-aika on viisi vuotta. Uusintarikolliseksi on katsottu ne henkilöt, jotka seuraamuksen jälkeen syyllistyivät vähintään yhteen uuteen rikokseen, josta seurasi uusi tuomio ehdottomaan vankeuteen tai yhdyskuntaseuraamukseen.

Taulukko 1: Uusiminen viiden vuoden seuranta-ajalla

Uusiminen 5 vuoden seuranta-ajalla, % *			
	Toteuma 2022 (2017 päättynyt seuraamus)	Toteuma 2023 (2018 päättynyt seuraamus)	Toteuma 2024 (2019 päättynyt seuraamus)
Vapautuneet vangit	57,5	59,7	61,5
Valvottu koevapaus	39,1	41,7	43,9
Yhdyskuntapalvelun suorittaneet	33,4	33,6	32,7

* Uusintarikollisuuden määritelmiä on muutettu. Uusintarikollisuusluvut eivät ole vertailukelpoisia verrattuna aikaisempiin tilinpäätös- ja toimintakertomuslukuihin.

Vuonna 2019 vapautuneista vangeista 61,5 prosenttia syyllistyi vähintään yhteen uuteen rikokseen, josta seurasi ehdoton vankeus tai yhdyskuntaseuraamus viiden seurantavuoden aikana. Yhdyskuntapalvelun suorittaneista uusijoita oli 32,7 prosenttia ja valvotun koevapauden aloittaneista 43,9 prosenttia. Uusiminen on nopeaa ensimmäisten seurantavuosien aikana.

Uusintarikollisuuden seuranta-aikaan ajoittui ilmiöitä, jotka heikentävät vuosien välistä vertailtavuutta. Näitä olivat muun muassa tuomioistuimien ruuhkautuminen ja Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöönpanon rajoitukset koronapandemian aikana sekä tilastointiuudistuksen Roti-asiakastietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen.

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Siirtotalouden kuluja maksettiin yhteensä 3,3 miljoonan euron edestä (3,0 miljoonaa euroa), 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Siirtotalouden kulut koostuivat vangeille maksetuista käyttörahoista, ruokarahoista ja avustuksista. Vankien omatoimisen ruokahuollon osuus kuluista oli 1,5 miljoonaa euroa (1,3 miljoonaa euroa). Kasvua edelliseen vuoteen oli 0,2 miljoonaa euroa.

1.4. Toiminnan tehokkuus

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Vuonna 2024 vankeja oli keskimäärin päivässä 3 356 (3 143 vuonna 2023) ja henkilötyövuosia oli 2 565 (2 556).

Taulukko 2: Tuottavuus

Tuottavuus						
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Talousarvio 2024	Tulos-sopimus 2024	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Vangit keskimäärin päivässä / henkilötyövuotta	1,3	1,4	1,2	-	1,5	5,0 %
Yhdyskuntaseuramuksia täytäntöönpanossa päivittäin keskimäärin / henkilötyövuotta	12,2	13,6	12,2	-	14,0	2,6 %

Taulukko 3: Tuottavuus, koulutettavapäivät

Tuottavuus, koulutettavapäivät				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Koulutettavapäivät / henkilötyövuotta*	2 257	2 358	2 276	-3,5 %

* Kaikki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa (RSKK) järjestetyt perus- ja täydennyskoulutettavapäivät ja ammattikorkeakoulutuksen koulutettavapäivät (lähi- ja etäkoulutettavapäivät) / RSJK:n henkilötyövuodet.

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 4: Toimintamenot

Toimintamenot						
	Toteuma 2022	Toteuma 2023*	Talous- arvio 2024	Tulos- sopimus 2024	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Toimintamenot (netto) euroa / vanki	72 400	75 940	81 980	-	73 970	-2,6 %
Toimintamenot (netto) euroa / yhdyskuntaseuraa- musta suoritettava	7 200	5 345	5 250	-	5 275	-1,3 %

* Vuoden 2022 organisaatiomuutoksesta ja ydintoimintojen muuttumisesta johtuen vuoden 2023 toteumat eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa.

Rikosseuraamusalan nettokustannukset olivat 273,2 miljoonaa euroa (267,8 miljoonaa euroa). Kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 5,4 miljoonaa euroa (2,0 %). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana laskivat -0,2 miljoonalla eurolla ollen 12,0 miljoonaa euroa (12,2 miljoonaa euroa). Henkilöstökulut olivat yhteensä 149,7 miljoonaa euroa (147,7 miljoonaa euroa). Henkilöstökustannukset kasvoivat 2,0 miljoonaa euroa, 1,4 %, edellisestä vuodesta. Henkilötyövuosien määrä kasvoi 9 edellisestä vuodesta. Palkkoja korotettiin 2,0 % yleiskorotuksella ja 0,5 % virastoerällä 1.3.2024 lukien. Vuokrat, joita oli yhteensä 55,0 miljoonaa euroa (52,3 miljoonaa euroa), kasvoivat edellisestä vuodesta 2,6 miljoonalla eurolla, yhteensä 5,0 %. Palvelujen ostot, joita oli yhteensä 36,4 miljoonaa euroa (34,1 miljoonaa euroa), kasvoivat 2,2 miljoonalla eurolla eli 6,6 % edellisestä vuodesta. Muut kulut laskivat edellisestä vuodesta -14,3 %, ollen 3,7 miljoonaa euroa (4,4 miljoonaa euroa).

Taulukko 5: Kustannukset (netto)

Kustannukset (netto) 1000 euroa				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Rikosseuraamusalan kokonaiskustannukset*	248 940	267 834	273 222	2,0 %

* Kustannukset sisältävät oikeusrekisterikeskuksen Rikosseuraamuslaitoksen puolesta maksamat tietohallinnon menot.

Taulukko 6: Yksikkökustannukset (netto)

Yksikkökustannukset (netto)				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Täytäntöönpanon kustannukset vuodessa euroa / vanki	75 580	79 000	75 740	-4,1 %
Täytäntöönpanon kustannukset vuodessa euroa / yhdyskuntaseuraamusasiakas	5 130	5 170	4 830	-6,5 %
Rikosseuraamusalan perustutkintokoulutuksen kustannukset euroa / aloittaneet opiskelijat*	25 644	18 231	16 132**	-11,5 %
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen täydennyskoulutuksen kustannukset euroa / koulutettavapäivä**	57	49	49	0 %

* Hallinto jyvitetty toteutuneiden koulutettavapäivien suhteessa.

** Huomioitava, että vuoden 2024 vuoden laskentaan jäi kohdentamatta syksyn harjoittelunohjauuspalkkioita 38 000 €. Suoriteperusteisesti vuodelle 2024 kuuluva menoerä tulee kuormittamaan vuotta 2025.

Perustutkintokoulutuksen opiskelijamäärän lisäys alensi perustutkintokoulutuksen kustannuksia aloittaneita opiskelijoita kohden. Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK) sai opiskelijamajoitusta organisoiden pienennettyä tutkintokoulutuksen kustannuksia ja parannettua näin tutkintokoulutuksen taloudellisuutta. Koska opettajaresurssia kohdennettiin aiempaa enemmän tutkintokoulutukseen, pienensi tämä

osaltaan huomattavasti täydennyskoulutuspäivien määrää ja tähän vyörytettyjä kustannuksia. Täydennyskoulutukseen osallistuneiden henkilöiden määrä väheni.

Taulukko 7 Seuraamusten kustannukset (netto)

Seuraamusten kustannukset (netto)					
		Työajankäytön jakauma 2024	Kustannusten jakaantuminen 2024	Täytäntöönpanon hinta 2024	Täytäntöönpanon hinta 2023
	N	%	Euroa	Euroa	Euroa
Vankeja keskimäärin päivässä					
Suljetuissa laitoksissa	2 167	77 %	194 550 000	89 780	90 790
Avolaitoksissa	965	20 %	55 149 000	57 150	64 450
Valvotussa koevapaudessa	224	2 %	4 481 000	20 000	22 760
Yhteensä	3 356	100 %	254 179 000	75 740	79 000
Yhdyskuntaseuraamusten päivittäinen keskimäärä					
Yhdyskuntapalvelu (YKP)	1 721	33 %	6 232 000	3 620	-
Valvontarangastus (VALRA)	115	2 %	431 000	3 750	-
Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, aikuiset (AEV)	32	1 %	116 000	3 620	-
Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, nuoret (ERN)	771	15 %	2 892 000	3 750	-
Nuorisorangastus (NR)	10	1 %	105 000	10 500	-
Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta (EAV)	1 404	27 %	5 084 000	3 620	-
Yhdistelmärangastuksen valvonta (YR)	6	1 %	105 000	17 500	-
Pyydytyt seuraamusselvitykset	6 990	21 %	4 078 000	580	-
Yhteensä	3 941	100 %	19 043 000	4 830	5 166

* Vuoden 2023 kustannukset eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa. To-teutumat on pyöristetty alkuperäisistä luvuista.

Rikosseuraamuslaitoksen kokonaiskustannuksista 273,22 miljoonaa euroa netto (267,834 miljoonaa euroa) 93,0 %, 254,179 miljoonaa euroa, aiheutui vankeusrangaistuksista ja 7,0 %, 19,0 miljoonaa euroa, yhdyskuntaseuraamuksista. Kustannukset sisältävät 15,1 miljoonaa euroa oikeusrekisterikeskuksen Rikosseuraamuslaitoksen puolesta maksamia tietohallinnon menoja.

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 8: Maksullisen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus

Maksullisen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus* 1 000 euroa			
	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024
Tuotot	3 249	2 961	3 455
Erilliskustannukset	8 146	7 466	6 692
Osuus yhteiskustannuksista	8 427	6 934	6 813
Kokonaiskustannukset	16 573	14 401	13 505
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-13 324	-11 440	-10 050
Kustannusvastaavuus, %	20 %	21 %	26 %

Seuraavassa taulukossa esitetään työtoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma.

Taulukko 9: Työtoiminnan kustannusvastaavuus ja kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toiminnan tuloslaskelma

Työtoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma				
1000 euroa				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023*	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	2 519	2 439	2 823	16 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	730	522	632	21 %
Tuotot yhteensä	3 249	2 961	3 455	17 %
Kustannukset				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 262	971	863	-11 %
- henkilöstökustannukset	5 690	5 635	5 012	-11 %
- vuokrat	126	12	13	11 %
- palvelujen ostot	555	377	491	30 %
- muut erilliskustannukset	549	561	556	-1 %
- vankiloiden sisäinen käyttö	-36	-89	-244	173 %
Erilliskustannukset yhteensä	8 146	7 466	6 692	-10 %
Käyttöjäämä	-4 897	-4 506	-3 237	-28 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	8 344	6 863	6 737	-2 %
- poistot ja korot	83	71	76	8 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	8 427	6 934	6 813	-2 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	16 573	14 401	13 505	-6 %
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-13 324	-11 440	-10 050	-12 %
Kustannusvastaavuus %	20 %	21 %	26 %	5 %

*Vuoden 2023 tiedot eivät ole toimintojen (1.5.2022 lukien) ja organisaation (1.9.2022 lukien) muuttumisen vuoksi täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa.

Työtoiminnan tuotteiden maksullisuudesta on säädetty Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) 10 §:ssä. Työtoiminnan tavoitteena on tukea vankeja rikoksettomaan elämään ylläpitämällä ja edistämällä työllistymisedellytyksiä ja työllistymistä tarjoamalla mielekästä työtä, opettamalla työtaitoja ja tukemalla työ- ja toimintakykyä sekä työllistymissuunnitelmia. Näin parannetaan vangin mahdollisuuksia työelämään kiinnittymiseen ja toimeentuloon vapautumisen jälkeen. Työnteolla pyritään myös normalisoimaan vankilaelämää. Usealla työalalla on myös mahdollista suorittaa ammatillisia tutkintoja tai niiden osia.

Vankiloiden työtoiminnassa myyntiin valmistettujen tuotteiden määrä on laaja. Niitä on tarkemmin esitelty Rikosseuraamuslaitoksen verkkosivulla (<https://rikosseuraamus.fi/vankilatuotteet/fi/index.html>).

Työtoiminnan tulot kasvoivat 494 000 euroa (17 %) edellisestä vuodesta, mikä johtuu pitkälti metsänmyyntituloista. Erilliskustannukset laskivat 775 000 euroa (-10 %) edellisestä vuodesta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintakulut laskivat 108 000 euroa (-11 %). Henkilöstökustannukset laskivat 623 000 euroa edellisestä vuodesta (-11 %). Vuokrat pysyivät liki edellisen vuoden tasolla. Palvelujen ostot kasvoivat 30 %, 114 000 euroa edellisestä vuodesta. Muut erilliskustannukset pysyivät liki edellisen vuoden tasolla. Sisäinen käyttö kasvoi edellistä vuodesta 154 000 euroa (173 %). Osuus yhteiskustannuksista laski edellisestä vuodesta 121 000 euroa (-2 %). Kokonaiskustannukset laskivat 896 000 euroa (-6 %). Kustannusvastaavuus parani prosentilla ollen 26 %.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmaa edellyttävää yhteisrahoitteista toimintaa ei varainhoitovuonna ollut.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Vankien ja yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien määriin vaikuttavat muun muassa rikosten määrä, lainsäädäntömuutokset sekä muiden rikosoikeudellisten toimijoiden toimintaedellytykset ja toiminnan painopisteet.

Vuonna 2024 keskimääräinen päivittäinen vankimäärä oli 3 356 (ks. taulukko 11). Keskimääräinen vankimäärä kasvoi edellisvuodesta 6,8 prosenttia. Vankilajeittain tarkasteltuna havaitaan, että vankeusvankien keskimäärä nousi 6,7 prosenttia ja tutkintavankien 11,2 prosenttia. Sakkovankien keskimäärä laski 24,2 prosenttia. Naisten, ulkomaan kansalaisten sekä alle 21-vuotiaiden keskimäärät vankiloissa kasvoivat selvästi. Vaikka vankien keskimäärä nousi, vapaudesta vankilaan tulleiden määrä laski, mikä kertoo vankeusaikojen pitenemisestä. Vankilaan saapui kaikkiaan 6 355 henkilöä, joka on 1,6 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Vankeusrangaistukset ovat keskimäärin lyhyitä. Kertomusvuonna 53 prosentilla vankeusvangeista vankeusaika oli enintään kuusi kuukautta (vuonna 2023: 54 %). Vankeusvankien keskimääräinen suoritettun ajan pituus oli 11,4 kuukautta (11,0 kuukautta). Sakon muuntorangaistusta suorittavien keskimääräinen laitosaika oli 15 päivää (17 päivää). Tutkintavankeuden keskipituus oli 3,9 kuukautta (3,8 kuukautta).

Yhdyskuntaseuraamuksia vuonna 2024 suoritti keskimäärin 3 941 henkilöä. Seuraamusta suorittavien keskimäärä nousi 4,1 prosentilla vuodesta 2023. Täytäntöönpantavaksi tuli kaikkiaan 3 501 yhdyskuntaseuraamusta, joka on 5,3 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Seuraamusta suorittavien keskimäärän nousu tulleiden seuraamusten määrän yhtäaikaisen laskun kanssa kertoo seuraamusten täytäntöönpanoprosessin hidastumisesta.

Seuraamustyyppien tarkastellessa havaitaan, että yleisimpiä yhdyskuntaseuraamuksia asiakaskeskimäärältään olivat yhdyskuntapalvelu, ehdonalaan vapautteen päästetyin valvonta sekä nuorten ehdollisen vankeuden valvonta. Seuraamuksia suorittavien henkilöiden keskimäärä nousi kaikissa näissä seuraamuksissa vuonna 2024. Naisten keskimääräinen osuus yhdyskuntaseuraamuksia suorittavista henkilöistä oli 11,8

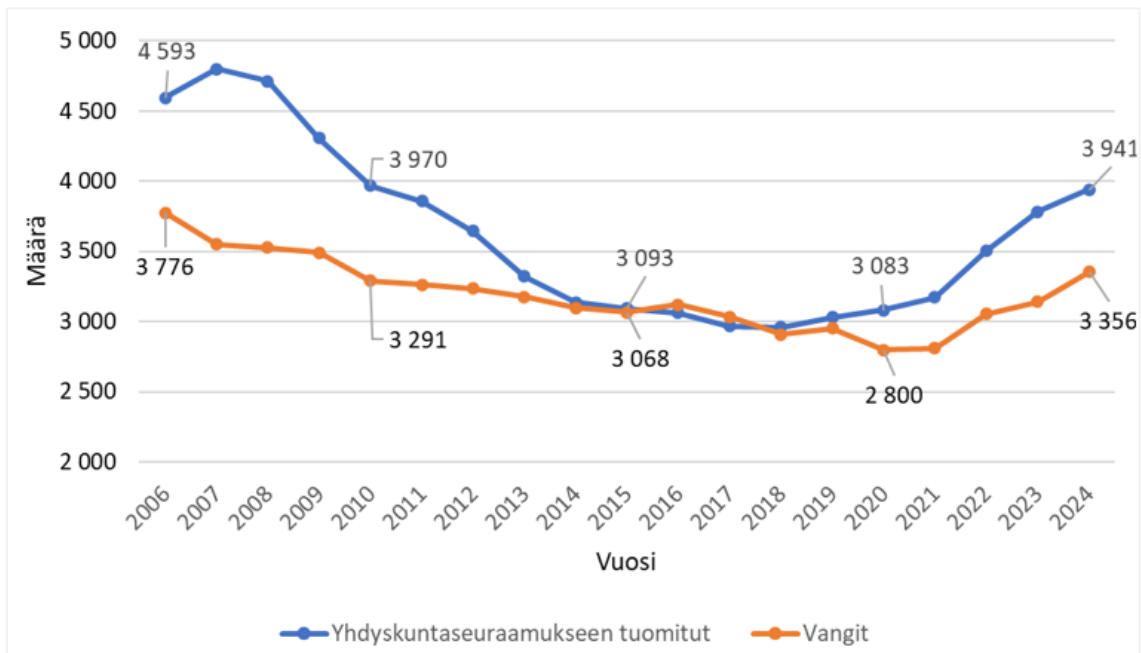
prosenttia ja alle 21-vuotiaiden 13,6 prosenttia. Ulkomaiden kansalaisten osuus oli keskimäärin 7,8 prosenttia.

Vuonna 2024 syyttäjiltä ja tuomioistuimilta tuli yhdyskuntaseuraamustoimistoille 6 990 seuraamusselvityspyyntöä, joka on 4,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023.

Taulukko 10: Suoritteiden määrät

Suoritteiden määrät						
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Talous- arvio 2024	Tulos- sopimus 2024	Toteuma 2024	Muutos 2024/2023
Vankeus						
Vapaudesta vankilaan tulleet	5 970	6 461	6 150	6 300	6 355	-1,6 %
Vankeja keskimäärin	3 056	3 143	3 130	3 160	3 356	6,8 %
Vankeusvankeja	2 281	2 341	-	2 360	2 499	6,7 %
Sakkovankeja	106	99	-	90	75	-24,2 %
Tutkintavankeja	669	703	-	710	782	11,2 %
Naisia	225	253	-	-	285	12,6 %
Ulkomaan kansalaisia	461	560	-	-	685	22,3 %
18–20-vuotiaita	80	95	-	-	106	11,6 %
Alle 18-vuotiaita	8	14	-	-	17	21,4 %
Valvotussa koevapaudessa	208	206	-	220	224	8,7 %
Yhdyskunta- seuraamukset						
Täytäntönpantavaksi tulleet yhdyskuntaseuraamukset	3 813	3 695	4 000	4 020	3 501	-5,3 %
Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavia keskimäärin	3 502	3 785	3 700	3 800	3 941	4,1 %
Yhdyskuntapalvelu	1 535	1 682	-	1 720	1 721	2,3 %
Valvontarangaistus	136	142	-	150	115	-19,0 %
Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, aikuiset	35	34	-	40	32	-5,9 %
Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, nuoret	612	664	-	690	771	16,1 %
Nuorisorangaistus	7	7	-	10	10	42,9 %
Ehdonlaiseen vapau- teen päästetyn valvonta	1 271	1 346	-	1 380	1 404	4,3 %
Yhdistelmärangaistuk- sen valvonta	1	3	-	5	6	100,0 %
Naisia	415	449	-	-	466	3,7
Ulkomaan kansalaisia	293	318	-	-	307	-3,3
Alle 21-vuotiaita	435	463	-	-	535	15,6
Muut suoritteet						
Pyydetyt seuraamusselvitykset	6 905	7 308	7 250	7 300	6 990	-4,4 %

Kuva 1: Vankeja ja yhdyskuntaseuraamukseen tuomittuja henkilöitä keskimäärin vuosina 2006–2024*

*Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä vuosina 2022–2024 ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotosta johtuneen laskentatapa-muutoksen vuoksi.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Vankeusvangit osallistuivat kertomusvuonna toimintoihin keskimäärin 16,0 tuntia viikossa (tulossopimuksen tavoite 16,5 tuntia/viikko; ks. taulukko 12). Vankien toimintaan osallistumisten kirjaukset ovat olleet asiakastietojärjestelmän uudistuksen vuoksi osittain puutteellisia vuosina 2022–2024, mikä vaikeuttaa tavoitteiden toteutumisen sekä vuosittaisen vertailun arviointia.

Suunnitelmallisen ja asteittaisen vapauttaminen edistyi tavoitteiden mukaiseen suuntaan. Suoraan suljetusta vankilasta vapautuminen väheni ja entistä useampi vanki vapautui avovankilan tai valvotun koevapauden kautta. Vankilan ulkopuoliseen kuntoutukseen sijoitettiin hieman tavoitetta suurempi osuus sakkovangeista, kaikkiaan 9,6 prosenttia.

Laitosten säilytysvarmuus vuonna 2024 oli 99,3 prosenttia. Laitosten säilytysvarmuudessa huomioidaan suljetusta vankilasta ja vankeinhoitoviranomaisten valvonnasta karanneiden sekä avolaitoksesta luvatta poistuneiden osuus vankilassa olleista. Vuoden 2024 talousarviossa esitettiin tulostavoite myös laitosturvallisuusindeksille. Indeksien käytöstä on luovuttu kertomusvuoden aikana mittarin

laskentaan liittyvien ongelmien vuoksi, eikä sitä ole tästä syystä laskettu tähän toimintakertomukseen.

Taulukko 11: Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatumittarit

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatumittarit					
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Talous-arvio 2024	Tulos-sopimus 2024	Toteuma 2024
Rangaistusta suorittavien van- kien toimintoihin osallistuminen, tuntia viikossa (h/vko)	15,8	15,4	16,5	16,5	16,0
Koulutus	2,7	3,5	-	3,0	3,2
Toiminta- ja päihdeohjelmat	0,4	0,3	-	2,0	0,5
Työtoiminta	10,9	10,0	-	10,0	10,0
Muu aktiivitoiminta	1,8	1,6	-	1,5	2,4
Vankeusvangeista avolaitok- sissa keskimäärin päivässä, % ¹⁾	41,7	43,3	46,0	-	45,1
Naiset	49	55,2	51,0	-	52,7
Miehet	41	42,3	45,0	-	44,4
Vapautuminen, vankeusvangit					
Vapautuminen suljetusta vankilasta, %	47,3	44,2	-	44,0	42,4
Vapautuminen avovanki- lasta, %	24,5	27,6	-	27,0	29,8
Vapautuminen ulkopuoli- sesta laitoksesta, %	5,6	6,4	-	5,0	5,0
Vapautuminen valvotun koevapauden kautta, %	22,6	21,9	25,0	24,0	22,8
Naiset	31	33,2	32,0	-	31,6
Miehet	22	20,8	23,0	-	22,0
Ulkopuoliseen kuntoutukseen si- joitettuna olleet sakkovangit, % vapautuneista sakkovangeista	8,2	7,7	-	8,5	9,6
Laitosten säilytysvarmuus, %	99,2	99,3	-	99,2	99,3

1) Sisältää sakkovangit.

2) Ei sisällä koevapaudessa olevia.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstöä koskevat tulostavoitteet ja toteumatiedot vuonna 2024:

- Työkykyä tuetaan koko työuran ajan.
- Työhyvinvointi on parantunut.

Toteuma:

Vuonna 2023 aloitettu, sairauspoissaolojen vähentämiseen, työhyvinvoinnin lisäämiseen, työkykyosaamisen vahvistamiseen ja esihenkilöiden henkilöstöjohtamisen osaamisen kehittämiseen tähtäävä työhyvinvointiprojekti jatkui vuoden 2024 ajan. Projektin tuotoksena Rikosseuraamuslaitokseen palkattiin kaksi työkykykoordinaattoria, jotka osaltaan vahvistavat työkykyosaamista rikosseuraamusalalla. Esihenkilöiden kouluttaminen työkyvyntukeen aloitetaan vuonna 2025.

Työhyvinvoinnin parantamiseksi tiivistettiin yhteistyötä työterveyshuollon kanssa. VMBaron mukaan työhyvinvointi on parantunut hieman verrattuna vuoteen 2023.

1.6.1. Henkilöstömäärä ja -rakenne

Rikosseuraamuslaitoksessa työskenteli vuonna 2024 yhteensä 2701 henkilöä, joista vakituisten osuus oli yli 75 prosenttia ja määräaikaisten (mukaan lukien henkilöt, joilla on taustavirka Rikosseuraamuslaitoksessa) 25 prosenttia. Määräaikaisten henkilömäärä pieneni yli 250 henkilöllä (taulukko 13).

Taulukko 12: Henkilöstö, lukumäärä ja prosenttiosuus 31.12.2024

Henkilöstö, lukumäärä ja prosenttiosuus	2022		2023		2024	
	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
lkm = lukumäärä						
Mies	1 509	56,0	1 509	54,8	1 474	54,6
Nainen	1 188	44,0	1 243	45,2	1 227	45,4
Vakinainen	2 003	74,3	2 011	73,1	2 029	75,1
Määräaikainen (jolla vakinainen taustavirka)	170	6,3	14	0,5	202	7,5
Määräaikainen	524	19,4	727	26,4	470	17,4
Kokoaikainen	2 587	95,9	2 619	95,2	2 633	97,5
Osa-aikainen	110	4,1	133	4,8	68	2,5
Kokonaismäärä	2 697		2 752		2 701	

Rikosseuraamuslaitoksen henkilötyövuositoteuma oli 2 565 (taulukko 14).

Henkilötyövuosimäärä nousi vuoden 2023 tasolta yhdeksällä. Suurin osa henkilötyövuosien lisäyksestä kohdentui vankiloissa ja yhdyskuntaseuraamustoimistoissa tehtävään työhön.

Taulukko 13: Henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin

Henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin*	2022	2023	2024
Johto (pääjohtaja, vastuualuejohtajat, rikosseuraamuskeskusjohtajat)	95	77	13
Esihenkilöt (päälliköt ja apulaisjohtajat)	-	-	116
Asiantuntijat	266	326	278
Toimihenkilöt	118	95	91
Talous ja kiinteistö	21	20	21
Tukitoiminnot yhteensä	500	518	519
Kuntoutus	288	263	257
Työtoiminta	138	139	138
Valvonta	1 424	1 419	1 431
Yhdyskuntaseuraamus	222	217	222
Lähityö yhteensä	2 072	2 038	2 047
Kaikki yhteensä**	2 572	2 556	2 565

*Henkilöstöryhmäjako on muutettu johdon, esihenkilöiden ja asiantuntijoiden osalta vuodesta 2024 lukien.

**Taulukossa esitetyt luvut ovat pyöristetty, joten niiden yhteenlaskettu määrä poikkeaa todellisesta htv-toteumasta, joka on esitetty kaikki yhteensä -rivillä.

Rikosseuraamuslaitoksen keski-ikä on vuonna 2024 säilynyt edellisen vuoden tasolla (taulukko 15). Vuonna 2023 Rikosseuraamuslaitoksen virkamiesten keski-ikä oli 44,5 vuotta.

Taulukko 14: Henkilöstön keski-ikä 31.12.2024

Keski-ikä	Mies	Nainen	Yhteensä	Henkilöitä
Johdon tuki, viestintä, kansainvälisten asioiden yksikkö ja sisäinen tarkastus	46,5	47,0	46,9	20
Asiakasprosessien vastuualue	41,9	44,5	44,1	92
Hallinnon ja tukipalveluiden vastuualue	52,0	50,0	50,6	109
Kehittämisen ja ohjauksen vastuualue	50,9	47,0	48,4	74
Operatiivisen toiminnan vastuualue	44,3	44,0	44,6	2 406
Yhteensä	44,6	44,5	44,6	2 701

Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön ikäjakaumassa ei ole tapahtunut suuria muutoksia (taulukko 16).

Taulukko 15: Henkilöstön ikäjakauma 31.12.2024

Ikäjakauma	2022	2023	2024
<20	9	13	10
20–24	146	131	135
25–29	215	255	235
30–34	275	280	300
35–39	278	285	275
40–44	355	349	323
45–49	339	366	364
50–54	381	347	323
55–59	420	416	428
60–64	256	280	274
65–69	23	30	34
Yhteensä	2 679	2 752	2 701

1.6.2. Työhyvinvointi

Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön työhyvinvointi on VMBaro- Valtion henkilöstötutkimuksen mukaan parantunut hieman kaikilla keskeisillä indekseillä

(taulukko 17). Merkittävin parannus on tapahtunut johtamisen, työhyvinvoinnin ja sisäisen työnantajakuvan arvioissa.

Taulukko 16: Valtion henkilöstötutkimus VMBaro.

VMBaro	2022	2023	2024
Vastausprosentti	57,7	58,1	60,5
Oma työ (1–5)	3,52	3,60	3,70
Työyhteisön oikeudenmukaisuus (1–5)	3,66	3,72	3,74
Esimiestyö (1–5)	3,60	3,65	3,74
Johtaminen (1–5)	2,63	2,74	2,82
Palkkaus (1–5)	2,40	2,50	2,55
Sisäinen työnantajakuva (1–5)	3,99	4,10	4,11
Työhyvinvointi (4–10)	7,26	7,52	7,65
Terveys (4–10)	8,11	8,22	8,40
Turvallisuus (4–10)	8,16	8,29	8,29

Sairauspoissaolojen määrää on saatu vuoden 2024 aikana vähennettyä edelleen (taulukko 18). Huomattava muutos tapahtui erityisesti lyhyiden sairauspoissaolojen %-osuudessa. Keskeisillä mittareilla mitaten työhyvinvointi parani edellisestä vuodesta. Työterveyshuollon kustannukset ovat vuoden 2024 aikana nousseet.

Taulukko 17: Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot	2022	2023	Tulos-sopimus 2024	2024
Sairauspoissaolot, koko Rise (työpäivää/henkilötyövuotta)	18,55	16,6	16	15,4
Sairauspoissaolot (prosentteina vuotuisesta teorettisesta työajasta)	7,33	6,6	-	6,10
Lyhyiden (1–3 päivää) sairauspoissaolojen %-osuus	20,5	36,0	-	18,8
Työterveyshuollon kustannukset euroa/henkilötyövuosi	856	833	-	886

Rikosseuraamuslaitoksen vakinaisten virkamiesten vaihtuvuus on selvästi vähentynyt alkaneiden palvelujaksojen myötä, vaikka päättyneiden palvelujaksojen määrä on kasvanut (taulukko 19). Rikosseuraamuslaitoksen ulkopuolelta tuli poikkeuksellisen

vähän virkamiehiä vakituisiin ja määräaikaisiin virkoihin. Päättyneet palvelujaksot kasvoivat sekä vakituisten että määräaikaisten osalta.

Taulukko 18: Henkilöstön vaihtuvuus

Vaihtuvuus	Alkaneet palvelujaksot*			Päättyneet palvelujaksot**		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Vakinaiset	70	56	10	183	144	164
Määräaikaiset	585	574	103	409	328	529
Yhteensä	655	630	113	592	472	693

*Alkaneet palvelujaksot: laskettu mukaan ne, joilla virastoon tulopäivämäärä yhdenjaksoinen ajalla 1.1.-31.12.2024, eikä henkilö ole ollut töissä joulukuussa 2023 Rikosseuraamuslaitoksessa.

** Päättyneet palvelujaksot sisältävät eronneet -henkilöt vuonna 2023, joilla ei ole palvelussuhdetta enää 1.1.2024 Rikosseuraamuslaitoksessa.

Taulukko 19: Henkilöstön vaihtuvuus prosentteina koko henkilöstöstä

Vaihtuvuus	Henkilöstön lukumäärä keskimäärin			Vaihtuvuusprosentti		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Vakinaiset	2 189	2 222	2 234	8,4	6,5	7,4
Määräaikaiset	508	529	467	-	-	-
Yhteensä	2 697	2 751	2 701	-	-	-

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osuus on hivenen kasvanut edellisestä vuodesta.

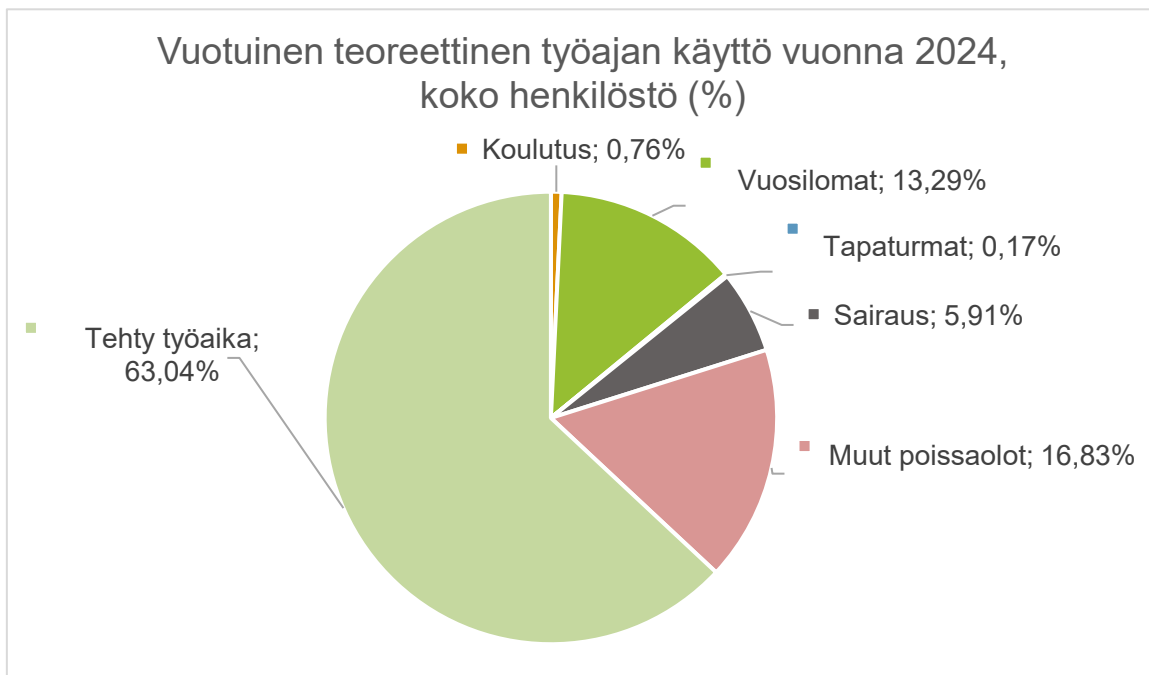
Taulukko 20: Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä	2022	2023	2024
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	8	10	13
Prosenttiosuus koko henkilöstöstä	0,3	0,4	0,5

1.6.3. Osaaminen ja aineeton pääoma

Vuotuisesta teorettisesta työajasta tehdyn työajan osuus oli 63,0 % (kuva 2). Miesten kohdalla tehtyä työaika oli 66,0 % ja naisten kohdalla 57,9 %. Ero ei selity perhevapailta, joista naiset käyttivät 61 %. Perhevapaiden osuus vuotuisesta teorettisesta työajasta oli kuitenkin vain 2,0 %.

Kuva 2: Vuotuinen teorettinen työajan käyttö vuonna 2024, koko henkilöstö

1.7. Tilinpäätösanalyysi

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Rangaistusten täytäntöönpanon määrärahat on budjetoitu oikeusministeriön pääluokan 25 lukuun 40. Vertailtavuuden vuoksi analyysissä on edellisen vuoden luvut esitetty suluissa.

Rikosseuraamuslaitoksen kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön hallinnonalan, rangaistusten täytäntöönpanon, määrärahoja yhteensä 284,8 miljoonaa euroa (281,6 miljoonaa euroa) arvonlisäveroineen, mikä oli 3,2 miljoonaa euroa ja 1,1 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Talousarviossa myönnettiin toimintameno määrärahaa 284,5 miljoonaa euroa (245,4 miljoonaa euroa) ja avolaitostöihin 4,7 miljoonaa euroa (4,7 miljoonaa euroa).

Kolmannessa lisätalousarviossa toimintamenoista siirrettiin 50 000 euroa momentille 25.50.01 vaalipiirilautakuntien henkilöstömenoihin.

Tilijaottelun muutoksella oikeusrekisterikeskukselle siirrettiin toimintameno määrärahoja 17,3 miljoonaa euroa (16,6 miljoonaa euroa) Rikosseuraamuslaitoksen tietohallinnon menoja varten.

Käytettävissä olevista määrärahoista toimintamenoihin myönnettyjä määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 275,2 miljoonaa euroa (272,1 miljoonaa euroa) eli 3,2 miljoonaa euroa, 1,2 %, enemmän kuin edellisenä vuonna, ja avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja 5,0 miljoonaa euroa (5,8 miljoonaa euroa) eli -0,8 miljoonaa euroa, 14,2 %, vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kirjanpitoyksikön käytössä oli valtiovarainministeriön erikseen budjetoituja henkilöstömenoja 77 000 euroa ja työllistämismäärärahaa 42 000 euroa.

Rikosseuraamuslaitoksen toimintamomentti on kokonaisuudessaan nettobudjetoitu. Nettobudjetoidulle toimintamomentille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 6,1 miljoonaa euroa (5,4 miljoonaa euroa).

Taulukko 21: Rikosseuraamusalan toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitus Toimintamenomomentti 25.40.01 (1000 euroa)				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tulos- sopimus 2024	Toteuma 2024
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	26 567	20 223	13 000	11 447
Talousarvio (TA) ja lisätalousarviot (LTA)	240 325	250 626	284 042	284 492
Käytettävissä oleva rahoitus	266 892	270 849	297 042	295 939
Menot	253 421	264 805	291 607	275 098
Tulot	-6 752	-5 403	-4 820	-6 065
Nettomenot	246 669	259 402	286 787	269 033
Siirtynyt/siirtyy	20 223	11 447	10 254	26 906
Siirtyneet % talousarviomäärärahasta	7,6 %	4,2 %	3,5 %	9,1 %

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Menoarviot ja siirretyt määrärahat

Rikosseuraamuslaitos käytti rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja (pääluokka 25) 298,2 miljoonaa euroa sisältäen oikeusrekisterikeskukselle siirretyt tietohallinnon määrärahat (286,4 miljoonaa euroa). Määrärahoista toimintamäärärahaa käytettiin 244,0 miljoonaa euroa, mikä oli 4,1 % enemmän kuin edellisenä vuonna (244,0 miljoonaa euroa).

Avolaitostöihin myönnettyä määrärahaa käytettiin 4,5 miljoonaa euroa, mikä oli -18,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (5,5 miljoonaa euroa). Avolaitosmäärärahaa siirtyi 0,5 miljoonaa euroa vuodelle 2025 (0,3 miljoonaa euroa).

Muiden pääluokkien määrärahoina käytettiin valtiovarainministeriön erikseen budjetoituja henkilöstömenoja 77 000 euroa ja työllistämismäärärahaa 42 000 euroa.

Vuodelle 2025 siirtyi toimintamäärärahaa 26,9 miljoonaa euroa (11,8 miljoonaa euroa). Kasvua edelliseen vuoteen 15,8 miljoonaa euroa. Siirtyvä toimintamääräraha oli 9,1 % käytettävissä olevasta määrärahasta.

Tuloarviotilit

Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot on nettobudjetoitu. Muita sekalaisia tuloja sekä osinkotuloja kertyi 0,1 miljoonaa euroa kuten edellisenäkin vuonna.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 22: Rikosseuraamusalan tulojen ja menojen erittely

Rikosseuraamusalan tulojen ja menojen erittely (1000 euroa) momentti 25.40.01				
	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tulos-sopimus 2024	Toteuma 2024
Henkilöstökulut	136 869	144 093	157 149	147 972
Toimitilamenot	45 406	48 277	49 966	52 377
Ostopalvelut	46 271	47 503	48 000	49 894
Muut kulut	23 485	21 972	24 000	20 510
Investoinnit/käyttöomaisuushankinnat	1 390	2 959	12 492	4 346
Bruttomenot	253 421	264 805	291 607	275 098
Maksullisen toiminnan tuotot	-2 787	-2 719	-2 588	-3 114
Muut tuotot	-3 965	-2 685	-2 232	-2 951
Bruttotulot	-6 752	-5 403	-4 820	-6 065
Nettokäyttö-/käyttöarvo	246 669	259 402	286 787	269 033
Siirtynyt/siirtyy	26 567	20 223	13 000	11 447
TP/TA/TAE	240 325	250 626	284 042	284 492
Käytettävissä yhteensä	266 892	270 849	297 042	295 939
Siirtyy seuraavalle vuodelle	20 223	11 447	10 254	26 906

Kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen.

Tilikauden tuotto-/kulujäämä oli kertomusvuonna 279,7 miljoonaa euroa (272,0 miljoonaa euroa). Kulujäämä heikkeni edellisestä vuodesta 7,6 miljoonaa euroa, -2,8 %.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 6,1 miljoonaa euroa (5,5 miljoonaa euroa) 0,6 miljoonaa euroa eli 11,7 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 3,1 miljoonaa euroa (2,7 miljoonaa euroa), 0,6 miljoonaa euroa, 11,7 %,

enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuokrat ja käyttökorvaukset laskivat 0,1 miljoonalla eurolla, -21,4 %, ollen 0,5 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa). Muut toiminnan tuotot kasvoivat 0,4 miljoonalla eurolla, 17,9 %, ollen 2,5 miljoonaa euroa (2,1 miljoonaa euroa).

Toiminnan kulut olivat yhteensä 260,9 miljoonaa euroa (254,9 miljoonaa euroa). Kasvua edelliseen vuoteen on 2,4 % eli 6,0 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 149,7 miljoonaa euroa (147,7 miljoonaa euroa).

Henkilöstökulut kasvoivat 2,0 miljoonaa euroa, 1,4 %, edellisestä vuodesta.

Henkilötyövuosien määrä kasvoi 9 edellisestä vuodesta. Palkkoja korotettiin 2,0 % yleiskorotuksella ja 0,5 % virastoerällä 1.3.2024 lukien.

Vuokratulut, joita oli yhteensä 55,0 miljoonaa euroa (52,3 miljoonaa euroa), kasvoivat edellisestä vuodesta 2,6 miljoonalla eurolla, yhteensä 5,0 %. Toimitilavuokrien osuus oli tästä 52,5 miljoonaa euroa (48,4 miljoonaa euroa). Kasvua edelliseen vuoteen nähden 8,5 %. Muut vuokrat laskivat edellisestä vuodesta -1,5 miljoonaa euroa, -37,1 %, ollen 2,5 miljoonaa euroa (4,0 milj. euroa).

Aineiden ja tarvikkeiden ostot, joita oli yhteensä 12,0 miljoonaa euroa (12,3 miljoonaa euroa), laskivat 0,3 miljoonalla eurolla, yhteensä -2,3 % edellisestä vuodesta. Kulujen lasku selittyy pitkälti lämmitys, sähkö ja vesikulujen laskulla sekä toimistotarvikkeiden ja kirjojen, lehtien ja muiden painotuotteiden kulujen laskulla.

Palvelujen ostot, joita oli yhteensä 36,4 miljoonaa euroa (34,1 miljoonaa euroa), kasvoivat 2,2 miljoonalla eurolla eli 6,6 % edellisestä vuodesta. Palvelujen ostoista 24,5 miljoonaa euroa (23,0 miljoonaa euroa), 67,4 % oli muita palveluita, josta 11,7 miljoonaa euroa (11,4 miljoonaa euroa) oli vankien ruokahuoltoon liittyviä ravitsemuspalveluita. Toimistopalveluja hankittiin 3,3 miljoonalla eurolla (3,5 miljoonaa euroa). Korjaus- ja kunnossapitopalveluja hankittiin 3,1 miljoonalla eurolla (2,8 miljoonaa euroa). Henkilöstöpalveluita hankittiin 3,1 miljoonalla eurolla (2,8 miljoonaa euroa). Puhtaanapito- ja pesulapalveluihin kului 2,3 miljoonaa euroa (2,0 miljoonaa euroa).

Muut kulut laskivat edellisestä vuodesta 0,6 miljoonaa euroa, -14,3 %, ollen 3,7 miljoonaa euroa (4,4 miljoonaa euroa). Muista kuluista 2,0 miljoonaa euroa (1,9 miljoonaa euroa) oli vangeille maksettuja toiminta- ja matkarahoja.

Valmistus omaan käyttöön, yhteensä -0,8 miljoonaa euroa (-1,1 miljoonaa euroa), laski edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa, -28,9 %.

Poistojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla ollen 4,8 miljoonaa euroa (4,8 miljoonaa euroa).

1.7.4. Tase

Kirjanpitoyksikön tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Taseen loppusumma 44,0 miljoonaa euroa (44,0 miljoonaa euroa) pysyi edellisen vuoden tasolla.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo, yhteensä 40,4 miljoonaa euroa (40,8 miljoonaa euroa) laski 0,4 miljoonaa euroa eli -1,0 %. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo laski edellisestä vuodesta 3,9 miljoonaa euroa, -12,0 %, ollen 29,6 miljoonaa euroa (33,5 miljoonaa euroa). Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo kasvoi 3,5 miljoonaa euroa, 48,6 %, ollen 10,7 miljoonaa euroa (7,3 miljoonaa euroa).

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo, yhteensä 3,6 miljoonaa euroa (3,2 miljoonaa euroa), kasvoi 0,4 miljoonaa euroa eli 12,8 %. Vaihto-omaisuuden tasearvo pysyi edellisen vuoden tasolla ollen 0,9 miljoonaa euroa (0,9 miljoonaa euroa). Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat edellisestä vuodesta 0,5 miljoonaa euroa, 21,8 %, ollen 2,6 miljoonaa euroa (2,1 miljoonaa euroa). Kassoissa olevat rahavarat olivat edellisen vuoden tasolla ollen 0,1 miljoonaa euroon.

Vastattavaa

Oma pääoma, yhteensä 5,2 miljoonaa euroa (3,9 miljoonaa euroa), kasvoi edellisestä varainhoitovuodesta 1,3 miljoonaa euroa eli 33,2 %.

Vieras pääoma, yhteensä 38,8 miljoonaa euroa (40,1 milj. euroa), on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma laski 1,3 miljoonalla eurolla eli -3,3 %:lla.

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Rikosseuraamuslaitoksen sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti. Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 69 b §:n mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä on määrätty Rikosseuraamuslaitoksen taloussäännössä. Riskienhallinnasta ohjeistetaan tarkemmin Rikosseuraamuslaitoksen riskienhallinnan toimintaohjeessa (diaarinumero RISE/442/2022).

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1234/1992) 69 §:n mukaan viraston ja laitoksen johdon on huolehdittava siitä, että virastossa ja laitoksessa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat

- 1) viraston ja laitoksen talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden
- 2) viraston ja laitoksen hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä
- 3) viraston ja laitoksen johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnasta.

Rikosseuraamuslaitoksessa on suoraan pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on arvioida ja raportoida Rikosseuraamuslaitoksen johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä toteuttaa pääjohtajan määräämät tarkastustehtävät. Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu antaa suosituksia johtamis- ja hallintojärjestelmään, toimintoihin sekä tietojärjestelmiin liittyviin riskeihin. Tehtävänä on myös arvioida toimintojen tuloksellisuutta ja tehokkuutta, omaisuuden turvaamista sekä lakien, määräysten ja sopimusten noudattamista. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on myös yksiköiden tukeminen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteutus ja lausuman laadintatapa

Lausuma perustuu vuosittain tehtävään riskikartoitukseen ja sisäisen valvonnan kyselyyn, eduskunnan oikeusasiamiehen, laillisuusvalvonnan, työsuojelun, tietopalveluyksikön, ulkoisten toimijoiden ja sisäisen tarkastuksen tekemiin arviointeihin. Sisäisen valvonnan arvioinnit on toteutettu verkkokyselyinä.

Sisäisen valvonnan arviointikyselyn, riskikartoituksen ja tarkastusten perusteella matriisiorganisaation prosessien ja tehtävien selkeydessä sekä yhdenmukaisuudessa on havaittavissa lievää kehitystä, mutta kehittämistä tulisi edelleen jatkaa. Lisäksi tarvitaan parannuksia vastuiden selkiyttämisessä ja riskienhallinnan osaamisessa sekä riskienhallintatoimenpiteiden seurannassa. Laillisuusvalvonnassa on havaittu puutteita laillisuusvalvonnan havaintojen jalkauttamisessa sekä asiakaskohtelun yhdenmukaisuudessa ja lisäksi resurssivaje heikentää lainmukaisen toiminnan edellytyksiä. Työsuojelutarkastuksissa keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi korostuivat psykososiaalisen kuormituksen arviointi ja esihenkilöiden valmius tukea henkilöstöä. Tieto- ja kyberturvallisuuden uhkataso on noussut, joka vaikuttaa Rikosseuraamuslaitoksen toimintaan. Rikosseuraamuslaitoksen tietoturvallisuuden toteuttaminen on keskittynyt tietojärjestelmien auditointeihin, henkilöstön koulutukseen sekä välttämättömän tietoturvaohjeistuksen tuottamiseen ja näiden lisäksi tietopalveluyksikön omavalvontaan. Sisäisen tarkastuksen havainnot tukevat arviointikyselyn tuloksia ja tarkastuksissa on korostunut prosessien sekä sisäisen valvonnan kehittämisen tarve.

Käynnistetyt kehittämistoimenpiteet

Rikosseuraamuslaitoksessa on pyritty kehittämään sekä selkiyttämään rakenteita ja prosesseja. Rise 2.0-organisaatiouudistuskokonaisuutta on arvioitu ja käynnistetty muutoksia osiin, joissa on havaittu ongelmia. Lisäksi on valmisteltu Rise 3.0 -organisaatiouudistusta. Prosessien kehitystyötä on suoritettu muun muassa matriisiryhmissä ja lisäksi on päätetty edistää Lean-toimintakulttuuria organisaatiossa prosessien parantamiseksi.

Riskienhallintaa on kehitetty käynnistämällä riskienhallintajärjestelmäprojekti. Järjestelmän tulisi parantaa riskienhallintaa ja -hallintatoimenpiteiden seuranta. Suunnittelutyö keskeisimpien riskien ja näiden hallintatoimien seurannan parantamiseksi on aloitettu.

Taloudenhallintaan on kiinnitetty huomiota. Muun muassa tarkennettua taloudenseurantaa on suoritettu, lisäksi on perustettu säästötyöryhmä säästöehdotusten kartoittamiseksi sekä käyty yhteistoimintaneuvottelut.

Arviointi- ja vahvistuslausuma

Rikosseuraamuslaitos katsoo, että kokonaisuutena kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät kohtuullisesti talousarvioasetuksessa säädetyt toiminnan tuloksellisuuden varmistamista, laillisuutta, varojen turvaamista sekä tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä koskevat tavoitteet, mutta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on edelleen kehitettävällä tasolla. Rikosseuraamuslaitoksen merkittävimmät kehittämiskohteet ovat:

- Prosessien kehittämistyön jatkaminen ja prosessikuvausten laadinta, joiden tavoitteena on selkiyttää organisaation tehtäviä ja vastuita sekä yhdenmukaistaa toimintaa.
- Esihenkilötyön tukemisen ja koulutusten jatkaminen sekä käytäntöön siirtäminen.
- Sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan ja -toimenpiteiden seurannan parantaminen. Pyritään varmistamaan, että ennakointi ja riskienhallinta olisivat vahvemmin esillä käytännön työssä. Riskienhallinnassa tulisi varmistaa, että toiminta on käytännönläheistä, avointa, ajantasaista, säännöllistä, jatkuvaa ja vaikuttavaa. Riskienhallintatoimenpiteiden riittävyttä tulisi säännöllisin aikaväleihin arvioida ja ryhtyä mahdollisiin tarvittaviin toimenpiteisiin.

1.9. Arviointien tulokset

1.9.1. Laillisuusvalvontahavainnot

Resurssien vähäisyys ja yliasutus heikentävät toiminnan lainmukaisuuden edellytyksiä. Vankiloiden toimintaan liittyen haasteita on muun muassa sellin ulkopuolella vietettävän ajan määrässä ja mielekkään toiminnan järjestämisessä sekä rangaistusajan suunnitelmien seurannassa. Hallinnollisessa päätöksentekoprosessissa on erityisesti vankiloissa edelleen puutteita. Rikosseuraamuskeskuksiin kohdistetussa tarkastuksessa havaittiin puutteita ja epäyhdenmukaisia käytäntöjä laillisuusasioiden käsittelyssä.

Rikosseuraamuslaitoksessa tuli vireille 172 vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden tekemää kantelua. Kanteluiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna lisääntynyt hieman. Yleisimpiä kanteluiden aiheita olivat poistumisluvat, tapaamiset, vankilan olosuhteet ja käytännöt, sellin ulkopuolinen aika, vankien kohtelu ja virkamiesten menettelyt. Eduskunnan apulaisoikeusasiamieheltä saapui yhteensä 44 lausuntopyyntöä. Oikaisuvaatimuksia saapui oikeusyksikön käsiteltäväksi 448, mikä on edelliseen vuoteen verrattuna hieman vähemmän.

Rikosseuraamuslaitoksen kehittämisen ja ohjauksen vastuualueen oikeusyksikkö teki laillisuusvalvontatarkastuksen Kuopion, Mikkelin, Naarajärven ja Köyliön vankiloihin. Erityisenä tarkastusteemana oli rangaistusajan suunnitelmien seuranta ja kirjaukset. Turun vankilaan tehtiin jälkitarkastus, jossa tarkasteltiin aiemmalla tarkastuksella tehtyjen havaintojen johdosta tehtyjen toimenpiteiden toteutumista. Lisäksi oikeusyksikkö teki rikosseuraamuskeskuksiin kohdistuneen teematarkastuksen, jonka aiheena oli toiminnan lainmukaisuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen rikosseuraamuskeskuksissa.

1.9.2. Ulkopuolisten organisaatioiden tekemät tarkastukset

Eduskunnan oikeusasiamies toimii YK:n kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen mukaisena kansallisena valvontaelimenä. Tähän toimintaan liittyy sekä ennalta ilmoittamattomia että ilmoitettuja tarkastuskäyntejä vankiloihin ja muihin paikkoihin, joissa pidetään tai voidaan pitää vapautensa menettäneitä.

Vuonna 2024 Rikosseuraamuslaitokselle saapuivat apulaisoikeusasiamiehen vuonna 2023 Keravan vankilaan ja Psykiatrisen vankisairaalaan tekemien tarkastusten

pöytäkirjat. Vuonna 2024 apulaisoikeusasiamies teki tarkastuksen Vantaan vankilaan ja vankiterveydenhuollon yksikön Vantaan poliklinikalle sekä Rikosseuraamuslaitokselle.

Keravan vankilaan kohdistuneessa tarkastuksessa apulaisoikeusasiamies totesi, että Keravan vankila muistuttaa avolaitosstatuksesta huolimatta suljettua vankilaa.

Yleisvaikutelma alueesta oli kuitenkin positiivinen. Apulaisoikeusasiamies kiinnitti huomioita muun muassa valvottujen tapaamisten käytäntöihin, saunan kalustukseen ja eräiden tarkkailupäätösten tarpeellisuuteen. Myönteisenä pidettiin muun muassa esteettömyyden toteutumista ja eristysselliosaston olosuhteita.

Psykiatriseen vankisairaalaan kohdistamassaan tarkastuksessa apulaisoikeusasiamies kiinnitti huomiota muun muassa turvatarkastuksen ja henkilöntarkastuksen perusteisiin ja toimittamistapaan sekä siihen, että vartijoiden tiloissa oleva sairaalan eristystiloja kuvaava kamera on pidettävä suljettuna, kun eristäminen perustuu mielenterveyslakiin.

Vantaan vankilan tarkastuksessa merkittävimmät apulaisoikeusasiamiehen havainnot liittyivät erittäin vakaviin puutteisiin valvontahenkilökunnan määrässä ja siitä aiheutuviin vankilan sulkutiloihin. Vankilan ylläpito on jatkuvaa, eikä valvontahenkilökunnan määrä ole ilmeisesti lähelläkään riittävää tasoa edes vankien lakisääteisten toimintojen toteuttamiseen. Ylläpito aiheuttaa vankilan sisäisesti isoja haasteita muun muassa yhteydenpitorajoitusten toteuttamisessa, turvallisuutta vaativien vankien sijoittamisessa ja muiden vankien asuttamisessa.

Vankiterveydenhuollon yksikön Vantaan poliklinikalle tehdyssä tarkastuksessa apulaisoikeusasiamies esitti vakavan huolen liittyen vastaanotolle pääsemisen haasteisiin, jotka johtuvat vankilan resurssipulasta. Tilanne on omiaan vaarantamaan oikeuden riittäviin terveyspalveluihin ja hyvään hoitoon.

Rikosseuraamuslaitokseen kohdistuneessa tarkastuksessa apulaisoikeusasiamies otti esille muun muassa taloustilanteeseen, organisaatiouudistukseen, oikeusyksikön tilanteeseen ja henkilöstöresursseihin liittyviä kysymyksiä.

1.9.3. Aluehallintovirastojen työsuojelutarkastukset

Yksiköihin tehtiin vuoden 2024 aikana poikkeuksellisen paljon kohdennettuja työsuojelutarkastuksia. Työsuojelutarkastuksia toteutettiin kaikkiaan 18, kun vuonna 2023 näitä tehtiin kahdeksan. Tarkastusraportit paljastavat sekä puutteita että edistysaskeleita.

Huomiot ovat jaettavissa neljään osa-alueeseen: psykososiaalinen kuormitus ja esihenkilötyö, vaarojen arviointi, työpaikkaselvitykset sekä työsuojelutoiminnan laatu.

1. Psykososiaalinen kuormitus ja esihenkilötyön tuki

Työsuojelutarkastuksissa ilmenneet puutteet psykososiaalisten kuormitustekijöiden arvioinnissa viittaavat siihen, että Rikosseuraamuslaitoksessa ei ole riittävästi kiinnitetty huomiota näiden tekijöiden vaikutukseen työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen. Myöskään esihenkilöillä ei ole aina ollut parhaita valmiuksia käsitellä heille kuuluvia psykososiaaliseen kuormitukseen liittyviä tehtäviä. Työnantaja on tiedostanut esihenkilötyön tukemistarpeen. Tämä teema on nostettu esiin myös työterveysyhteistyön painopistealueeksi 3/2024 kirjatussa paikallisessa työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa.

2. Vaarojen arviointi ja koulutus

Työpaikan vaarojen arvioinnissa on ilmennyt heikkouksia, mikä on johtanut siihen, että Rikosseuraamuslaitos on käynnistänyt valtakunnallisen yhtenäistämisen prosessin. Tämä osoittaa osaltaan organisaation halun parantaa työsuojelua ja varmistaa, että vaarojen arviointi tehdään systemaattisesti ja kattavasti kaikilla tasoilla. Rikosseuraamusalan painotukset huomioiva ohje on askel kohti tehokkaampaa ja yksikkökohtaisesti räätälöityä arviointia.

3. Työpaikkaselvitykset ja sisäiset puutteet

Työsuojelutarkastuksissa on tullut esiin, että joidenkin työpaikkaselvitysten päivittämättömyys ja vanhentunut sisältö viittaavat siihen, että työterveyshuollon ja työsuojelun seurantaprosessit eivät ole olleet ajantasaisia. Työnantaja on kuitenkin tiedostanut asian ja aikoo lisätä huomiota työpaikkaselvitysten ajantasaisuuteen niin työterveysyhteistyössä kuin sisäisen valvonnan keinoin.

4. Työsuojelutoiminnan laatu ja tarkastusten tulokset

Työsuojelutoiminnan laatu vaihtelee yksiköittäin, ja joissakin yksiköissä tilanne on huomattavasti parempi kuin toisissa. Tämä viittaa siihen, että Rikosseuraamuslaitoksen tulee panostaa yhtenäisten käytäntöjen ja hyvien mallien jakamiseen koko organisaatiossa, jotta tasapuolinen ja laadukas työsuojelutoiminta voidaan varmistaa kaikilla tasoilla.

Työsuojelutarkastusten pohjalta on tehtävissä päätelmä, että Rikosseuraamuslaitoksen työsuojelutoiminta on nousujohteinen. Tärkeimmät kehityskohteet liittyvät esihenkilötyön tukemiseen, vaarojen arvioinnin yhtenäistämiseen ja työpaikkaselvitysten ajantasaistamiseen. Työnantaja on tunnistanut puutteet ja reagoinut niihin tarjoamalla koulutusta ja antamalla tarkempia ohjeistuksia. Samalla on kuitenkin todettava, että vaikka strategisella tasolla kehityskohteisiin on reagoitu, täytäntöön vieminen ja juurtuminen vaativat aikaa.

1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvedot

Organisaatiomuutoksen yhteydessä henkilöstöstä teetettiin Suojelupoliisilla turvallisuusselvitykset. Esiin tulleiden havaintojen perusteella on ryhdytty virkamiesoikeudellisiin toimenpiteisiin.

1.10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Takaisinperintää edellyttäviä väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt vuonna 2024.

2. Talousarvion toteumalaskelma

Rikosseuraamuslaitoksen talousarvion toteumalaskelma.

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	725 007,67	910 184	910 184,49	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	725 007,67	910 184	910 184,49	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	62 332,71	61 226	61 225,96	0,00	100
12.25.99.	Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	816,92	560	560,13	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	61 515,79	60 666	60 665,83	0,00	100
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 725,00	38 878	38 878,22	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	2 725,00	38 878	38 878,22	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		790 065,38	1 010 289	1 010 288,67	0,00	100

Rikosseuraamuslaitoksen talousarvion toteumalaskelma (jatkuu)

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25. Oikeusministeriön hallinnonala	263 202 932,22	296 531 502	269 110 859,05	27 420 643,07	296 531 502,12	0,00	11 762 868,47	285 867 868,47	258 447 225,40	27 420 643,07
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	20 262 932,22	22 426 502	22 426 502,12		22 426 502,12	0,00				
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (S2)	238 240 000,00	269 405 000	242 499 408,38	26 905 591,62	269 405 000,00	0,00	11 446 447,34	280 851 447,34	253 945 855,72	26 905 591,62
25.40.01.1. Risen toimintamenot	236 240 000,00	265 805 000	239 336 906,36	26 468 093,64	265 805 000,00	0,00	11 385 237,24	277 190 237,24	250 722 143,60	26 468 093,64
25.40.01.2. Vankeuslain mukaiset käyttörahat ja omaoimisen ruokahuollon järjestäminen (EK) (varattu)		2 900 000	2 900 000,00		2 900 000,00	0,00		2 900 000,00	2 900 000,00	0,00
25.40.01.3. Palvelussuhdeasuntojen vuokraosuudet (EK) (enintään)	2 000 000,00	700 000	262 502,02	437 497,98	700 000,00	0,00	61 210,10	761 210,10	323 712,12	437 497,98
25.40.74. Avolaitostyöt (S3)	4 700 000,00	4 700 000	4 184 948,55	515 051,45	4 700 000,00	0,00	316 421,13	5 016 421,13	4 501 369,68	515 051,45
25.40.74.1. Avolaitostyöt	3 000 000,00	3 000 000	2 649 085,27	350 914,73	3 000 000,00	0,00	215 845,91	3 215 845,91	2 864 931,18	350 914,73
25.40.74.2. Avolaitostyöt kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa (EK) (enintään)	1 700 000,00	1 700 000	1 535 863,28	164 136,72	1 700 000,00	0,00	100 575,22	1 800 575,22	1 636 438,50	164 136,72
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		76 701	76 701,00		76 701,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.60.02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (A)		76 701	76 701,00		76 701,00	0,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	32 945,39	31 234	31 234,15		31 234,15	0,00	0,00	31 234,15	31 234,15	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	32 945,39	31 234	31 234,15		31 234,15	0,00		31 234,15	31 234,15	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	32 945,39	31 234	31 234,15		31 234,15	0,00		31 234,15	31 234,15	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	10 466,36	10 333	10 333,03		10 333,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50. Valtionosuus työttömyyssetuuskien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	10 466,36	10 333	10 333,03		10 333,03	0,00				
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	10 466,36	10 333	10 333,03		10 333,03	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	263 246 343,97	296 649 770	269 229 127,23	27 420 643,07	296 649 770,30	0,00	11 762 868,47	285 899 102,62	258 478 459,55	27 420 643,07

Rikosseuraamuslaitoksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää tällä liitteellä.

3. Tuotto- ja kululaskelma

Rikosseuraamuslaitoksen tuotto- ja kululaskelma				
	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	3 114 408,28		2 718 523,59	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	497 583,51		633 160,95	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 484 644,59</u>	6 096 636,38	<u>2 107 967,32</u>	5 459 651,86
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	12 044 646,14		12 215 093,11	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	4 619,05		121 001,19	
Henkilöstökulut	149 722 722,99		147 685 080,45	
Vuokrat	54 979 806,55		52 347 200,16	
Palvelujen ostot	36 383 590,02		34 133 890,38	
Muut kulut	3 748 679,27		4 374 258,24	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	18 194,02		246 782,04	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-754 853,63		-1 061 058,67	
Poistot	<u>4 771 589,85</u>	<u>-260 918 994,26</u>	<u>4 849 298,24</u>	<u>-254 911 545,14</u>
JÄÄMÄ I		-254 822 357,88		-249 451 893,28
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 705,51		3 479,30	
Rahoituskulut	<u>-36 988,28</u>	<u>-34 282,77</u>	<u>-8 205,28</u>	<u>-4 725,98</u>
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	27 082,28		5 056,40	
Satunnaiset kulut	<u>-5 699,85</u>	<u>21 382,43</u>	<u>-13 968,86</u>	<u>-8 912,46</u>
JÄÄMÄ II		-254 835 258,22		-249 465 531,72
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>3 300 135,34</u>	<u>-3 300 135,34</u>	<u>3 008 007,61</u>	<u>-3 008 007,61</u>
JÄÄMÄ III		-258 135 393,56		-252 473 539,33
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	910 184,49		725 007,67	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-22 426 502,12</u>	<u>-21 516 317,63</u>	<u>-20 262 932,22</u>	<u>-19 537 924,55</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-279 651 711,19</u>		<u>-272 011 463,88</u>

4. Tase

Rikosseuraamuslaitoksen tase				
	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	29 623 657,97		33 509 102,64	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 953,38</u>	29 628 611,35	<u>4 953,38</u>	33 514 056,02
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	66 884,21		71 104,71	
Koneet ja laitteet	5 317 204,56		3 858 109,82	
Kalusteet	34 592,22		25 145,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	17 875,00		17 875,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>5 302 898,23</u>	10 739 454,22	<u>3 256 206,35</u>	7 228 440,88
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>2 354,00</u>	<u>2 354,00</u>	<u>42 805,78</u>	<u>42 805,78</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		40 370 419,57		40 785 302,68
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	376 832,20		380 072,88	
Keskeneräinen tuotanto	19 798,64		28 220,20	
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>520 359,09</u>	916 989,93	<u>531 509,92</u>	939 803,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	429 585,83		386 402,39	
Siirtosaamiset	5 005,00		519 155,30	
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 161 829,12		1 226 406,54	
Ennakkomaksut	<u>408,00</u>	2 596 827,95	<u>0,00</u>	2 131 964,23
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	80 951,21		113 320,41	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	2 220,00		80,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-862,46		-703,57	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0,00</u>	<u>82 308,75</u>	<u>3 932,25</u>	<u>116 629,09</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		3 596 126,63		3 188 396,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>43 966 546,20</u>		<u>43 973 699,00</u>

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	269 413 004,89		269 413 004,89	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-265 507 309,75		-260 902 776,87	
Pääoman siirrot	280 949 671,06		267 406 931,00	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-279 651 711,19</u>	5 203 655,01	<u>-272 011 463,88</u>	3 905 695,14
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	176 032,75		72 326,43	
Ostovelat	6 851 875,01		7 267 906,52	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 698 939,85		2 701 096,45	
Edelleen tilittettävät erät	3 507 850,15		4 025 902,64	
Siirtovelat	25 528 193,43		26 000 024,13	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	<u>38 762 891,19</u>	<u>747,69</u>	<u>40 068 003,86</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		38 762 891,19		40 068 003,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>43 966 546,20</u>		<u>43 973 699,00</u>

5. Liitetiedostot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tuloslaskelma

Työterveyden kustannusten korvaukset, liikekirjanpidon tili 43320000, on vuoden 2024 osalta jaksotettu 756 099,00 euroa.

Tilinpäätösaikataulusta, laskuttajista sekä laskujen tarkastamisista ja hyväksymisistä johtuvista syistä on vuoden 2025 kirjanpitoon kirjattu vuodelle 2024 kuuluvia matka- ja kululaskuja yhteensä 8 126,03 euroa ja ostolaskuja 11 741,26 euroa. Vuonna 2024 ansaittuja palkkoja maksettiin vuoden 2025 kirjanpitoon yhteensä 1 057 965,68 euron arvosta ja vankipalkkoja 342 001,73 euron arvosta.

Tase

Hallinnan siirtoina siirrettiin Suomenlinnan hoitokunnalle 729 279,63 euron arvosta kansallisomaisuutta ja rakennuksia.

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Palkkojen maksuaikataulun vuoksi vuoden 2025 kirjanpitoon kohdentui vuodelle 2024 kuuluvia palkkoja yhteensä 1 057 965,68 euron arvosta ja vankipalkkoja 342 001,73 euron arvosta.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liitteessä on ilmoitettu tiedot vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistoina kuluiksi.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot												
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %						
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot (nettobud)	Bruttotulot	816,92		560,13								
	Bruttomenot	0,00		0,00								
	Nettotulot	816,92	560	560,13	0,00	100						
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
				käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	243 693 529,19	274 905 000	248 565 353,02		275 470 944,64				260 011 456,30		
	Bruttotulot	5 453 529,19	5 500 000	6 065 944,64		6 065 944,64				6 065 600,58		
	Nettomenot	238 240 000,00	269 405 000	242 499 408,38	26 905 591,62	269 405 000,00	0,00	11 446 447,34	280 851 447,34	253 945 855,72	26 905 591,62	

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 4.

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2024	2023
Henkilöstökulut	121 597 899,34	120 359 156,94
Palkat ja palkkiot	121 739 008,61	119 156 156,91
Tulosperusteiset erät	0,00	2 592,00
Lomapalkkavelan muutos	-141 109,27	1 200 408,03
Henkilöstösivukulut	26 556 978,65	25 647 446,29
Eläkekulut	24 258 944,07	22 458 098,59
Muut henkilösivukulut	2 298 034,58	3 189 347,70
Yhteensä	148 154 877,99	146 006,603,23
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 560 434,51	1 675 920,95
tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	220,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	220,00
	2024	2023
Vankipalkat	1 567 845,00	1 678 477,22
Yhteensä	1 567 845,00	1 678 477,22
Henkilöstökulut yhteensä	149 722 722,99	147 685 080,45

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenusta.

Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
Aineettomat hyödykkeet					
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120020	Tasapoisto	3	33,33	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	Tasapoisto	5	20	0 %
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140020	Tasapoisto	10	10	0 %
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11900000 Ennakkomaksut aineettomasta käyttöomaisuudesta	1191010	Ei poisteta			
Aineelliset hyödykkeet					
122 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229010	Tasapoisto	20	5	0 %
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maakuuljetusvälineet	1250010	Tasapoisto	5	20	0 %
12510000 Laivat ja muut vesikuuljetusvälineet	1251010	Tasapoisto	7	14,28	0 %
12530000 Raskaat työkoneet	1253020	Tasapoisto	10	10	0 %
12530000 Raskaat työkoneet	1253030	Tasapoisto	15	6,66	0 %
12540000 Kevyet työkoneet	1254010	Tasapoisto	7	14,28	0 %
12540000 Kevyet työkoneet	1254020	Tasapoisto	5	20	0 %
12550000 ICT-laitteet	1255020	Tasapoisto	5	20	0 %
12560000 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	Tasapoisto	5	20	0 %
12570000 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	Tasapoisto	5	20	0 %
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	Tasapoisto	5	20	0 %
12600000 Muut tutkimuslaitteet	1260040	Tasapoisto	10	10	0 %
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	Tasapoisto	5	20	0 %
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269020	Tasapoisto	10	10	0 %
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	Tasapoisto	5	20	0 %
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270020	Tasapoisto	7	14,28	0 %
12790000 Muut kalusteet	1279010	Tasapoisto	5	20	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
12800000 Taide-esineet	1280010	Ei poisteta			
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
12970000 Keskeneräiset muut rakennukset	1297010	Ei poisteta			
12990000 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	1299010	Ei poisteta			
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
130 Käyttöomaisuusarvopaperit					
13010000 Osakeyhtiöiden osakkeet	1301010	Ei poisteta			
13030000 Muut osuudet	1303010	Ei poisteta			

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisvaikutteisten menojen poistot

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

			Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.2024	38 854 446,76	4 953,38				38 859 400,14
Lisäykset	0,00	0,00				0,00
Vahennykset	0,00	0,00				0,00
Hankintameno 31.12.2024	38 854 446,76	4 953,38				38 859 400,14
Kertyneet poistot 1.1.2024	-5 345 344,12	0,00				-5 345 344,12
Vahennysten kertyneet poistot	0,00	0,00				0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-3 885 444,67	0,00				-3 885 444,67
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00				0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00				0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-9 230 788,79	0,00				-9 230 788,79
Arvonkorotukset	0,00	0,00				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	29 623 657,97	4 953,38				29 628 611,35
	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2024	84 409,96	7 202 821,81	80 773,08	17 875,00	3 256 206,35	10 642 086,20
Lisäykset	0,00	2 327 870,01	22 999,00	0,00	3 890 624,02	6 241 493,03
Vahennykset	0,00	-59 499,37	0,00	0,00	-1 843 932,14	-1 903 431,51
Hankintameno 31.12.2024	84 409,96	9 471 192,45	103 772,08	17 875,00	5 302 898,23	14 980 147,72
Kertyneet poistot 1.1.2024	-13 305,25	-3 344 711,99	-55 628,08	0,00	0,00	-3 413 645,32
Vahennysten kertyneet poistot	0,00	59 097,00	0,00	0,00	0,00	59 097,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-4 220,50	-845 767,02	-13 551,78	0,00	0,00	-863 539,30
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	-22 605,88	0,00	0,00	0,00	-22 605,88
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-17 525,75	-4 153 987,89	-69 179,86	0,00	0,00	-4 240 693,50
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	66 884,21	5 317 204,56	34 592,22	17 875,00	5 302 898,23	10 739 454,22

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisvaikutteisten menojen poistot (jatkuu)

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit				
Hankintameno 1.1.2024	42 805,78				42 805,78
Lisäykset	0,00				0,00
Vahennykset	-40 451,78				-40 451,78
Hankintameno 31.12.2024	2 354,00				2 354,00
Kertyneet poistot 1.1.2024	0,00				0,00
Vahennysten kertyneet poistot	0,00				0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00				0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00				0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00				0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	0,00				0,00
Arvonkorotukset	0,00				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	2 354,00				2 354,00

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut	2024	2023	Muutos 2024–2023
Rahoitustuotot			
Korot euromääräisistä saamisista	2 711,14	3 630,59	-919,45
Muut rahoitustuotot	-5,63	-151,29	145,66
Rahoitustuotot yhteensä	2 705,51	3 479,30	-773,79
Rahoituskulut			
Korot euromääräisistä veloista	36 988,28	8 205,28	28 783,00
Rahoituskulut yhteensä	36 988,28	8 205,28	28 783,00
Netto	-34 282,77	-4 725,88	-29 556,79

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
	31.12.2024						31.12.2023	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	14		2 354,00					42 805,78
Pirkanmaan Luomutuottajat Oy	1		168,00					168,00
Osuuskunta Sataluomu, Pori	1		168,00					168,00
Elix Oil Oy, Somero	12		2 018,00					2 018,00
Osuuskunta Jalostuspalvelu	0		0,00					200,00
Osuuskunta Lihakunta	0		0,00					2467,00
Osuuskunta Pohjolan Maito	0		0,00					37 784,78
Osakkeet ja osuudet yhteensä			2 354,00			0,00		42 805,78

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut							
Muut monivuotiset vastuut							
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset							
€	Talousarvio- menot 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha-tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä	
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	54 045 823,32	65 576 042,52	139 880 197,50	657 581,36	2 041 731,20	208 155 552,58	

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Rikosseuraamuslaitoksella ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Täydentäviä tietoja sisältyy toimintakertomuksen laskelmien muihin tietoihin.

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskelman periaatteista

Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista	
	1 000 euroa
Tuotot	
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	2 823
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	632
Tuotot yhteensä	3 455
Kokonaiskustannukset	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	863
Henkilöstökustannukset	5 012
Vuokrat	13
Palvelujen ostot	491
Muut erilliskustannukset	312
Erilliskustannukset yhteensä	6 692
Tukitoimintojen kustannukset	6 737
Poistot	49
Korot	27
Muut yhteiskustannukset	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	6 813
Kokonaiskustannukset yhteensä	13 505
Tulos	-10 050
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0
Tulos hintatuen jälkeen	-10 050
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0

Kuvaus kustannuslaskelman periaatteista

Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sisältää seuraavien toimintojen toteutumaiset:

- 1510530130 Tekstiilihuolto
- 1510530140 Karjatalous
- 1510530150 Maatalous
- 1510530160 Metsätalous
- 1510530170 Puutarha

- 1510530180 Tekstiili- ja muotiala
- 1510530190 Rakennusala
- 1510530200 Puualla
- 1510530210 Metalliala
- 1510530220 Kilpityöt
- 1510530230 Pakkaus- ja kokoonpanoala
- 1510530240 Käsi- ja taideteollisuus
- 1510530270 Auto- ja korjaamoala
- 1510530280 Kauppa- ja liiketoiminta
- 1510530290 Graafinen ala
- 1510530300 Monialaiset työpajat
- 1510530350 Työtoiminnan yht ja markkinointi

Tukitoimintojen kustannukset sisältävät työtoiminnan toimitilakustannukset sekä osuuden yhteiskustannuksista, kuten hallinnosta.

6. Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28.2.2025.

Pääjohtaja Anna Arola-Järvi

Johtaja Teijo Mustonen